

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 9 • Perjantaina 4. maaliskuuta 2005

56. VUOSIKERTA

lrttonumerohinta 1 €

Vaienneet temppelit ja hiljentyneet kirkkokummut

Lähde: Paavo Koposen Karjalan kirkkokummut

Kannaksen eteläisin kunta Terijoki erotettiin Kivennavasta vuonna 1904. Se oli monien uskontokuntien pitäjä. Väestön pääosa oli luterilaisia, noin 10 prosenttia muihin uskontokuntiin jakautuvia - eniten ortodokseja, roomalaiskatolisia ja islamilaisia.

Terijoella olivat luterilaisten ja roomalaiskatolisten kirkot lähekkäin ja kookas ortodoksinenkin kirkko vain muutaman sadan metrin päässä niistä. Terijokelaiset sanoivat, että heillä on keskikylällä Suomen kirkko, Venäjän kirkko ja Puolan kirkko. Aikaisemmista useista pienistä ortodoksista kirkoista oli vuonna 1939 käytössä enää Kuokkalan kirkko.

Luterilaisen kirkon vieressä ovat sankarihaudat. Luterilainen vanha hautausmaa on lähellä Kivennavan rajaa, uusi runsaan kahden kilometrin päässä kirkolta Kivennavalle päin. Sen kuppeissa ovat myös ortodoksinen ja islamilainen hautausmaa. Toinen ortodoksinen hautausmaa on Kellomäellä, noin seitsemän kilometriä kirkolta Pietariin päin.

Terijoen luterilainen seurakunta

Terijoen seurakunta perustettiin vuonna 1904, mutta sen varsinainen toiminta alkoi 1.5.1909. Seurakunnan kirkko vihittiin adventtina 1908. Arkkitehti Josef Stenbäck suunnitteli Terijoelle 1900-luvun alun suosimaa kansallista tyyliä olevan pitkäkirkon, jonka keskellä ovat runkoa matalammat ristivarret. Toisen ristivarren päässä, pääsisäänkäynnin päällä, oli korkea kellotorni kaksine kelloineen. Kansallista tyyliä toivat keskiaikaisten kirkkojemme tapainen korkea katto, ja päätyjä koristavat ristikuviot. Kirkko muurattiin tiilestä ja rapattiin valkoiseksi. Tornin yläosaan muurattiin näkyviin luonnonkiviä.

Myös kirkon sisäseinät ja katto rapattiin. Urkuparvelle hankittiin 12-äänikeräiset urut. Ensimmäisen alttaritaulun, joka esitti Kristuksen ristiltä ottamista, maalasi arkkitehti Ilmari Launis. Se katosi talvisodan jälkeen, ja Terijoen valtaukseen osallistunut Vallilan rykmentti lahjoitti vuonna 1942 kirkolle uudeksi altta-

Josef Stenbackin suunnittelema Terijoen luterilainen kirkko valmistui vuonna 1908. Kirkon edessä Terijoen sankaripatsas. Yli viisi vuosikymmentä se oli elokuvateatterina, kunnes jouluksi 1998 tuli jälleen luterilaisen seurakunnan kirkoksi. Venäläiset ovat purkaneet sen tornin.

Terijoki

ritauluksi Eeli Jaatisen maalauksen "Jeesus asettaa myrskyn". Tämä alttaritaulu on sotien jälkeen luovutettu Pusulan seurakunnalle.

Kirkko säilyi talvisodassa. Venäläiset olivat kuitenkin jo välirauhan aikana purkaneet sen kellotornin, muuranneet osan ikkunoista umpeen ja muuttaneet kirkon elokuvateatteriksi. Ja elokuvateatterin he tekivät kirkosta taas syksyn 1944 jälkeen. Inkeriläisten perustama luterilainen seu-

rakunta sai 1990-luvulla pitää siinä ajoittain jumalanpalveluksiaan, kunnes rakennus jouluksi 1998 luovutettiin jälleen kirkoksi. Elokuvateatterina sen nimi oli Pobeda (Voitto), mutta tämän nimikilven paikalle on jälleen nostettu luterilainen risti. Risti voitti Pobedan.

Terijoen kirkon eteen pystytettiin vuonna 1922 kuvanveistäjä Evert Porilan suunnittelema, harmaasta graniitista veistetty, rukousasennossa seisovaa sotilas-

ta esittävä vapaussodan sankaripatsas. Venäläiset ovat hävittäneet sen. Terijoki-Seura ja Teri-Säätiö pystyttivät 24.7.1993 kirkon puistoon sankarivainajien muistomerkkin, jonka suunnittelivat Esko O. Toivainen ja Sakari Nironen. Se on Terijoen rannalta valikoiduista kivistä muurattu katkaistu pyramidi, johon on kiinnitetty sankarivainajien nimitaulu ja patsaan merkityksen selostava teksti. Sankarihaudoissa on vapaussodassa kaatuneiden lisäksi 73 talvi- ja jatkosodan sankarivainajaa.

Terijokelaisten viimeisinä vuosina käyttämä hautausmaa on nyt venäläisten käytössä. Suomalaiset hautamuistomerkit on hävitetty. Vain viiden hukkuneen

Sivuillamme TÄNÄÄN

Inkerin ystävyysseurakunnat	3
Kurkijoen Pösöt	4
Avioparityöskentelystä	5
Oi niitä aikoja 7	6
Nikolain-pilkin tulokset	7
Miesten vuoro	8

kalastajan muistoksi pystytetty kivi on säilynyt.

Kun venäläiset kesällä 1996 kunnostivat vanhaa Terijoen viertotietä, sen reunakiveyksestä löytyi 15 terijokelaista hautakiveä. Terijokelaiset siirsivät ne syksyllä 1998 hautausmaalle ja asettivat ne hukkuneiden kalastajien muistomerkkin viereen. Näin heillä on kirkkomaallaan pieni hiljentymispuistikkonsa, johon he voivat kotiseudulla käydessään pysähtyä muistelemaan omaisiaan sekä pitää pieniä hartaushetkiään.

Terijoen ortodoksinen seurakunta

Ennen Suomen itsenäistymistä Terijoella asui runsaasti venäläisiä, varsinkin pietarilaisia huvilanomistajia ja lomailijoita, jotka rakensivat sinne pyhäkköjään. Terijoen ortodoksinen

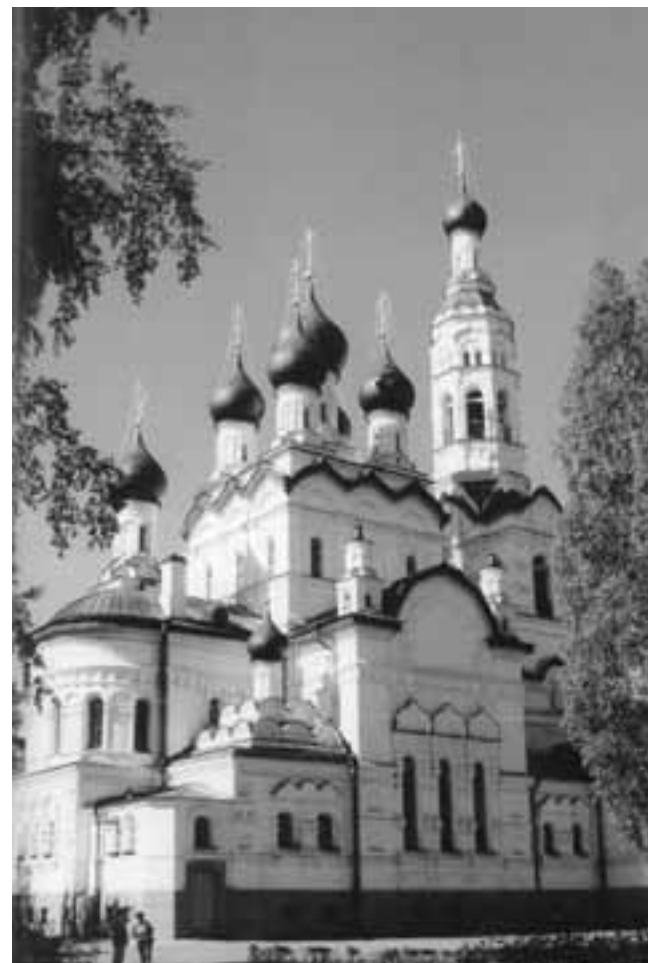
seurakunta koottiin entisistettyä Raivolaa, Kellomäen ja Kuokkalan seurakunnista.

Terijoen hyvin rikasmuotoinen venäläis-bysanttilainen kirkko valmistui vuonna 1914. Sen lattiapinta-ala on 400 neliömetriä. Kirkko muurattiin tiilestä, rapattiin ulkopuolelta valkoiseksi, ja sen kupolit maalattiin taivaansinisiksi.

Korkeaan kellotorniin nostettiin 11 kelloa, joista suurin painoi lähes 6 000 kiloa. Sanottiin, että Terijoella oli Suomen tyylikkään ortodoksinen kirkko.

Kirkko vihittiin pääalttarinsa mukaisesti Neitsyt Marian kasanilaisen ikonin muistolle, vasemmanpuoleinen alttari pyhän Sergei Radonezilaisen muistolle ja oikeanpuoleinen alttari pyhän Nikolaoksen muistolle. Kirkko oli erityisen kau-

JATKUU SIVULLA 4

Terijoen ortodoksinen kirkko, joka vuonna 1914 vihittiin. Neitsyt Marian kasanilaisen ikonin muistolle. Venäläiset ovat 1990-luvulla kunnostaneet käyttöönsä sodan turmelman kirkon.

4.3.2005

Uutiskynnys ylittyi

ProKarelian kustantama ja päätoimittaja Veikko Saksin kirjoittama Karjalan palautus -niminen kirja julkistettiin keskiviikkona Helsingissä. Se on saanut osakseen laajaa huomiota. Muun muassa Suomen tietotoimisto on laatinut uutisen julkistamisesta. Myös keskiviikkoillan A-talk -ohjelmaansa TV1 oli kutsunut Veikko Saksin keskustelemaan Karjalan palautus -asioista. Kuten lehtemme sivulta 4 huomataan, myös viikko sitten on TV1:n A-pisteessä keskusteltu samoista asioista.

Kirjassaan Saksi tuo julki erilaisia laskelmia siitä, mitä Karjalan palauttaminen Suomelle merkitsisi. Esimerkiksi Karjalan kannaksen ja Laatokan Karjalan kunnostaminen maksaisi kymmenen vuoden aikana yhteensä noin 30 miljardia euroa. Kunnostamiseen käytetyt rahat tulisivat kuitenkin nopeasti takaisin erilaisina veroina ja työttömyyden vähenemisenä. Myös EU:lta on laskettu saatavan rahaa investointeihin.

Laskelmat on tehty kymmeneksi vuodeksi, joista kaksi ensimmäistä olisi varattu suunnitteluun ja kehitykseen. Vasta kolmantena vuonna suomalaiset pääsisivät muuttamaan alueelle. Arvioiden mukaan Karjalaan muuttaisi noin 300 000 suomalaista.

Pakkoluovutetun Karjalan alueella asuu tällä hetkellä noin 370 000 venäläistä, joista ProKarelian arvion

mukaan Venäjälle muuttaisi heti noin 120 000 pääasiassa nuorta ihmistä. Sen mukaan alueelle jäisi noin 250 000 venäläistä, joista valtaosa olisi ikääntyviä ihmisiä, mistä syystä venäläisten osuus väestöstä vähenisi varsin nopeasti.

Karjalan palautus -kirjan hahmotelmassa Karjalaan jääneet venäläiset pysyisivät Venäjän kansalaisina. Alkuvaiheessa heillä olisi oikeus muuttaa tuon alueen sisällä tai Venäjälle, mutta ei välttämättä muualle Suomeen. Siirtymäkauden jälkeen venäläiset voisivat halutessaan hakea Suomen kansalaisuutta.

- Toivomme tästä aiheesta perusteellista ja rakentavaa kansalaiskeskustelua ensin Suomessa ja myöhemmin EU:n tasolla. Vasta tämän jälkeen Suomi voisi tehdä palauttamisesta ehdotuksen Venäjälle, Veikko Saksi sanoi julkistamistilaisuudessa.

Suuri osa meistä karjalaisista tai karjalaisjuurisista haluaisi, että kokemamme vääryydet oikaistaisiin. Kysymys onkin vain siitä, miten asiassa voi saajapuoli edetä, jos ryöstäjä ei halua rauhassa neuvotella. Mitä sellaista annettavaa meillä olisi, että se houkuttelisi vastapuolen neuvottelupöytään? Näistä asioista kannattaa keskustella vaikkapa Naistenpäivän kahvilla.

Raija Hjelm

Keskustelunaihetta kerrakseen Naistenpäivän 8.3. kahvipöytään.

Kuolleita

Rakas isäni ja ukkimme
everstiluutnantti

Vilho PÖSÖ

* 16.10.1910 Kurkijoki
† 23.2.2005 Rusko

Matti ja Marja
lapsenlapset ja heidän lapsensa

Viheriäisille niityille
Hän vie minut lepäämään.

Siunattu Ruskolla omaisten läsnäollessa.

Lämmin kiitos teille kaikille,
jotka kunnioititte rakkaamme

Aino Nolvén

muistoa ja otitte osaa suruumme.
Haluamme kiittää myös kaikkia
äitiämme hoitaneita.

Lapset perheineen

Lämpimät kiitoksemme kaikille
teille, jotka kunnioititte

Aili Hongellin

muistoa ja otitte osaa suruumme.
Omaiset

Muistettavaa

Karjalainen kirkkopyhä su 6.3. klo 10 Kanta-Loimaan kirkossa, minkä jälkeen Karjalan kirkot -näytely ja kirkkokahvit srk-talossa. Järj. Loimaan Seudun Karjalaseura.

Hiitolan Pitäjäseura järjestää piirakoiden valmistamisen opetusta ti 8.3. klo 17-20 Herralahden koululla, Kuninkaanhaanaukio 4 (uimahallin vieressä). Kaikki asiasta kiinnostuneet ovat tervetulleita opettelemaan piiraan tekkoa. Lisätietoja Airilta, puh. (02) 538 1141.

Hiitolan Pitäjäseuran järjestämät piikkikilpailut Kuivalahdella la 12.3. klo 10. Lähtö Jouko Ijäksen mökkirannasta. Ajo-ohje: Luvialta Kuivalahden keskustaan päin n. 10 km, jossa tienviitta oikealle Pihlaus, josta opasteet perille. Lisätietoja Villeltä puh. 0400-192 801. Kaikki ovat tervetulleita mukaan.

Hiitolan Pitäjäseura ry:n sääntömääräinen kevätkokous ti 15.3. klo 18 Porissa, Tuomarink. 2. Kokous-asioiden jälkeen tarinailta.

Kurkijoki-Säätiön valtuuskunnan kokous la 12.3. Loimaan Hirvikoskella.

Kurkijoki-Seura ry:n vuosikokous su 13.3. klo 14 Karjalatalon Laatokka-salissa, Käpylänkuja 1, Helsinki. Klo 13 Karjalaisuus ennen ja nyt – keskustelutilaisuus ja klo 15 Tais-ton tiellä – lauluja ja runoja sota-vuosilta samassa paikassa.

NIMIPÄIVÄT

pe 4.3. Ari, Arsi, Atro
la 5.3. Leila, Laila
su 6.3. Tarmo
ma 7.3. Tarja, Taru
ti 8.3. Vilppu,
Naistenpäivä
ke 9.3. Auvo
to 10.3. Aurora, Aura,
Auri
pe 11.3. Kalervo
la 12.3. Reijo, Reko
su 13.3. Erno, Ernesti,
Tarvo
ma 14.3. Matilda, Tilda

Sanan Voimaa

4.3. Minä tiedän sinun teko-si: sinä et ole kylmä etkä kuuma. Kunpa olisitkin joko kylmä tai kuuma! Mutta sinä olet haalea, et kuuma etkä kylmä, ja siksi minä oksennan sinut suustani. Ilm. 3: 15-16

5.3. Sinä kerskut, että olet rikas, entistäkin varakaampi, etkä tarvitse enää mitään. Et tajua, mikä todella olet: surkea ja säällittävä, köyhä, sokea ja alaston. Ilm. 3: 17

6.3. He kysyivät: "Mitä meidän tulee tehdä, että tekomme olisivat Jumalan tekoja?" Jeesus vastasi: "Uskokaa häneen, jonka Jumala on lähettänyt. Se on Jumalan teko." Joh. 6: 28-29

7.3. Jeesus sanoi: "Minä olen elämän leipä. Joka tulee minun luokseni, ei koskaan ole nälissään, ja

joka uskoo minuun, ei enää koskaan ole janoissaan." Joh. 6: 35

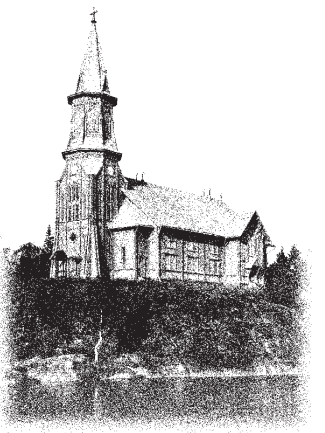
8.3. Onnellisia ne, jotka saavat voimansa sinusta, ne, jotka kaipaavat pyhälle matkalle. Kun he kulkevat vedettömässä laak-sossa, sinne puhkeaa virvoittava lähde, ja sade antaa heille siunauksensa. Ps. 84: 6-7

9.3. Jumala, Herra Sebaot, kuule rukoukseni, älä ummista korviasi, Jaakobin Jumala! Jumala, meidän kilpemme, katso voidelusi puoleen! Ps. 84: 9-10

10.3. Tämän nähdessään israelilaiset kyselivät toisiltaan: "Mitä tämä on?" He eivät näet tienneet, mitä se oli. Mooses sanoi heille: "Se on leipää, jonka Herra on antanut teille ruoaksi." 2. Moos. 16: 15

Hartaus sunnuntaiksi 6.3.
4. paastonajan sunnuntai

**Jeesus
ei tarjoile
pika-
hampurilaista**

Tunnen kotiseurakunnassani erään iäkkään sotaveteraanin. Tavatessamme hän muisteli sotavuosia ja elämää rintamalla. Hän oli kokenut aikoja, jolloin ruokaa ei saanut tarpeeksi. Noista puutteen vuosista hänelle jäi lähtemätön kunnioitus ruokaa kohtaan. Hän sanoi, ettei vieläkään pysty heittämään edes kuivaa leivänkannikkaa pois. Leipäpala palauttaa hänen mieleensä ajan, jolloin pieni, kuivettunut leipäpala olisi ollut suuri ilon aihe.

Kunnioitus leipää kohtaan on vanhastaan elänyt maaseudulla, jossa kylväjä on nähnyt viljan kasvavan ja korjannut sadon pelloilta. Kotona leivottiin leipää ja taikinan päälle tehtiin ristinmerkki. Leipä oli pyhää. Siinä nähtiin yhteys Luojaan, jonka kädessä maan ilmat ja kasvu loppujen lopuksi olivat. Tavallinen arki oli pyhän ja maallisen kosketuskohta.

Osaammeko yhä nähdä tavallisessa leivässä ja tavallisessa arjessa yhteyden pyhään? Osaammeko viipyä tavallisessa ja nähdä siinä myös Jumalan läsnäolon? Kaiken ylenpalttinen tarjonta voi ohjata ajatuksiamme myös harhaan ja meitä etsimään yhä lisää, sillä aina jossakin edessäpäin luvataan parempaa elämystä. Mainoksia ja kiiltäväsviusten lehtien kuvia katsolessa oma arkemme voi alkaa tuntua ankealta ja hamaalta. Yhä vähemmän vietämme aikaa myös yhteisessä ruokapöydässä, sillä kaikilla on niin kiire.

Onko kaikki kiire tarpeellista? Onko meidän todellakin oltava aina ja joka paikassa tavoitettavissa? Ja jos meille tulee hiljainen hetki, pitkästyimme, kun ei ole mitään tekemistä. Kun on kiire, tunnemme olevamme elossa. Mutta mihin meillä on oikeasti kiire? Minkä perässä juoksemme ja mitä oikeastaan tavoittelemme? Joskus hiljaisina hetkinä tällaiset oudot ja pelottavat ajatukset kuuluvat sisimmästä.

Ruotsalainen uskonnonpsykologian professori Ove Wikström puhuu hidastamisen kulttuurin puolesta. Levoton elämäntapa kuluttaa ihmistä. Kun mikään ei enää ole tarpeeksi, ihminen on kadottanut yhteyden itseensä ja Luojaansa. Wikström neuvookin hidastamaan. Hänen neuvonsa nyt paastonaikaan voisi olla vaikka tämä: viivy rauhassa ystävien kanssa, sulje televisio tai älä katsele ainakaan turhia ohjelmia, lue mieluummin vaikka kirja, varaa aikaa perheen kanssa ihan muuten vain, ota itsesi vakavasti ja kuuntele itseäsi.

Ensi sunnuntaita kutsutaan leipäsunnuntaiksi, sillä päivän evankeliumissa (Joh. 6:24-35) kerrotaan leivästä. Siihen sisältyvät myös Jeesuksen sanat: "Minä olen elämän leipä. Joka tulee minun luokseni, ei koskaan ole nälissään, ja joka uskoo minuun, ei enää koskaan ole janoissaan."

Joinakin elämän hetkinä aavistamme itsessämme syvän kaipauksen, jota eivät yhä uudet elämykset ja vauhdin lisääminen onnistu poistamaan. Tämä nälkä ja jano on Jumalan kaipausta meissä. Kirkkoisä Augustinus totesi levottoman etsimisen ja rauhattomuuden jälkeen löytäneensä levon Jumalassa. Hän sanoi: "Sinä Jumala olit kyllä koko ajan minussa, mutta minä itse en vain ollut kotona."

Tapani Erämaja

Onks tietoo KYSYMYKSET?

- Suomen vanhimman teollisuusyrityksen historia alkaa vuodesta 1649. Mikä yritys on kyseessä?
- Mistä kasvista saadaan maailman kalteimmaksi mausteeksi sanottua sähkämia?
- Montako hammasta on täysikasvuisella ihmisellä?
- Milloin Liettua ulottui Itämereltä Mustallemerelle?
- Mistä vuodesta alkaen radiosta on kuultu Turun tuomiokirkon kahdentoista lyönnit?
- Mikä on Suomen kaikkien aikojen eniten myyty kotimainen romaani?
- Milloin raitiotieliikenne alkoi Turussa?
- Paljonko tv-lupa maksaa?
- Minä vuonna raitiovaunut häipyivät Turun katukuvasta?
- Montako suomalaista jäi sotavangiksi talvi- ja jatkosodassa?

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh. (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)

Etusivu 60 centtiä/mm + alv 22 %
Muut sivut 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joitakin kaksosnumeroita juhlapyhien aikoihin. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897
Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Eija Kareen kynä kertoo

Itätuuli ei mää satamata, eikä
akkoï tora itkemätä.

Martat

Kurkijokelaisessa:

- 25.2. Aromäen-Piltolan mk
- 1.4. Elisenvaaran mk
- 29.4. Kauhanojan mk
- 27.5. Kirkonseudun mk
- 1.7. Metsämaan mk
- 26.8. Raholan mk
- 23.9. Rummunsuon mk
- 4.11. Kurkijoen Marttayhdistys ry:n 100-vuotis-juhlanumero

Valmistuneita

Kasvatustieteiden maisteri, luokanopettaja Kati Savolainen Turusta (Loimaa) on valmistunut 18.2. erityisopettajaksi Turun yliopiston kasvatustieteellisestä tiedekunnasta. Katin isä Raimo on syntynyt Saaviin kylässä Kurkijoella.

Kokouksia

Mellilän Karjalaiset ry:n VUOSIKOKOUS

torstaina 17.3.2005 klo 19 Matti Ristolaisella.

Käsitellään sääntömääräiset asiat.

Tervetuloa Johtokunta

Ken tietää?

Kuva Kurkijokimuseon kokoelma

Miehet taitavat pitää taukoa tiilien teon lomassa. Keitä työmiehet ovat ja missähän heidän työmaansa on ollut?

Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Maria Kauppinen tai sähköpostilla kurkijokimuseo@auria.net

Inkerin ystävyysseurakunnat muuttumassa kumppaneiksi

Kohti tasavertaisuutta

Suomessa alkoi 1980-luvun lopussa valtava Inkeri-innostus. Inkeriläisen pastori Arvo Survon vierailut Suomessa saivat tuhansittain ihmisiä liikkeelle. Olojen vapautuminen Neuvostoliitossa teki suomalaisten vierailut Pushkinissa ja Inkerinmaalla mahdollisiksi. Tuhannet ihmiset vierailivat eri puolille syntyneissä seurakunnissa. Vähitellen yksityisten ihmisten aloittamasta avustustoiminnasta syntyi Suomen ja Inkerin kirkon seurakuntien välisiä virallisia ystävyysseurakuntasuhteita.

Mikä on ystävyysseurakuntasuhteiden tilanne 2000-luvulle tultaessa? Mitä ystävyysseurakunta-

toiminta on ja ketkä ystävyysseurakuntatyötä tekevät?

Miten ystävyysseurakuntatoiminta on muuttunut? Muun muassa näihin kysymyksiin vastaa teologian tohtori Kaarina Ylösen tutkimus “Ystävyyttä yli rajan. Luterilaista ystävyysseurakuntatoimintaa Suomen ja Inkerin kirkkojen välillä”. Tutkimus on julkaistu Kirkon tutkimuskeskuksen www-sarjassa.

Tutkimus tarkastelee sitä, miten ystävyysseurakuntatoiminta käynnistyi, miten se liittyy muuhun seurakuntatyöhön ja mikä on sen merkitys Suomen seurakunnille. Ystävyysseurakunnat avartavat nä-

kemyksiä ja tarjoavat toimintaa.

Tutkimus osoittaa laajamittaisen Inkeri-innostuksen laantuneen. Sen tilalle on muodostunut uskollinen Inkerin ystävien joukko, joka toteuttaa pitkäjänteisesti yhteistyötä ystävyysseurakuntiansa kanssa. Toiminta on vakiintunut tietylle tasolle, eikä sen laajentamiseen enää näytä olevan mahdollisuuksia. Joissakin seurakunnissa on jopa halua vähentää toimintaa tai lopettaa se kokonaan.

Ystävyysseurakuntatoiminnassa painottui aluksi suoranainen avustustoiminta Inkerin kirkolle, sen seurakunnille ja niiden jäsenille. Mutta 2000-luvulle tul-

tua avustustyön osuus on vähentynyt, ja toiminta on yhä enemmän kehittymässä tasavertaisten kumppanien väliseksi yhteistyöksi, jossa molemmat voivat antaa ja saada.

Suomen seurakuntien kannalta ystävyysseurakuntatoiminta on koettu yleensä hyvin myönteiseksi. Sen kautta on luotu hyviä ystävyys-suhteita, tutustuttu Inkerin seurakuntien elämään ja saatu seurakuntien toimintaan kansainvälisyyttä. Se on vähentänyt ennakkoluuloja ja lisännyt ymmärrystä erilaisista oloista läheneitä ihmisiä kohtaan. Ystävyysseurakuntatoiminta on myös avartanut seurakuntalaisten diakonianäkemystä, lisännyt maallikkojen aktiivisuutta ja tarjonnut heille mielekkäitä toimintamahdollisuuksia.

www.evl.fi

Imelä voi

Riitta Taitonen Liedosta soitti ja kertoi meille, mitä imelä voi on. Normaaliin voihin lisätään hapatetta, jotta siihen saadaan ihan oma bakteerikantansa ja voin maku. ”Hapatettua” kermää kirnuttaessa saadaan voita ja kirnupiimää.

Jos voita kirnutaan tuoreesta kermasta siten, ettei hapatetta lisätä, saadaan imelää voita. Imelä voi on mautonta ja ”kirnujätteeksi” saadaan kirnumaitoa, ei-piimää. Imelä voi ei säily pitkään, joten sitä ei yleiseen myyntiin tehdä. Meijerit tekivät (tekevät?) sitä leipomoiille, jotka käyttivät sitä piparkakkuihin ja erilaisiin kakkuihin, sillä se ei antanut leipomukselle voin makua, vaan maku saatiin jostain muusta halutusta aromista.

Viime lehdessä kerrottiin kohovoista, joka ei ole sama asia kuin imelä voi. Kiitoksia tiedoista Riitta Taitoselle, joka on entisen päätoimittajamme Toivo Taitosen minia.

Urheilumerkit

Joskus vanha nappilaa-tikkokin voi siirtää ajatukset kauas lapsuuteen, niin kuin minullekin kävi, kun etsin erästä nappia pudonneen tilalle. Etsimääni en löytänyt, mutta mustuneen rikkinäisen yleisurheilumerkin löysin. Liekö ollut aikoinaan pronssi-, hopea- vai peräti kultamerkki? Merkitähän olivat muutoin samanlaiset, paitsi päältä ne oli ”maalattu hopealla tai kullalla”. Malliltaan ne olivat neliömäiset, jossa yhdessä kulmassa oli kuin puolikas aurinkoa ja siitä lähtivät tasaisin välein kiharaiset säteet alaspäin.

vauhdissa sukset pitkin peltoa.

Soini-niminen poika kiihdytti vain vauhtiaan sauvoilla lykkien, kunnes koivikosta kuului kammottava huuto hänen laskettuaan koivua päin. Siihen lopui senpäiväiset laskettelut sekä oppitunnit opettajan lähtiessä viemään Soinia Hiitolan asemalle lääkäriin. Onneksi tuli melkein heti juna Viipurista päin, ja pysäkki oli lähellä, joten kuljetus sujui nopeasti.

Soini sai katkenneeseen jalkaansa kipsin, ja jalka parani nopeasti laskettelukuntoiseksi. Tuon mäen laskeminen oli kyllä vaatimuksena hiihtomerkin suorittamiselle, ei tosin edellä kerrotulla esimerkillä. Latu oli turvallinen, kun pysyi ladulla.

Olivatko säännöt yhtenäiset joka koululla, sitä en tiedä. Mutta eivät suorittamiset ainakaan olleet pakollisia, koska meidänkin kuuden lapsen sarjasta ai-noastaan minä suoritin kaikki mahdolliset lajit. Pronssimerkkiin suoritus oli melko vaatimatonta. Kuta “arvokkaampaa” merkkiä suoritettiin, sitä suuremmat vaatimuksetkin olivat, myös suoritettavat lajit olivat vaativampia. En tosin muista, kuinka monta lajia piti läpäistä.. Kultamerkki oli kuitenkin jo vähän kuin viisi- tai kymmenottelijoilla monilajinen. Ehkä opettaja Eino Vepsä muistaisi nämä vaatimukset paremmin. Muuten tämänmallisia merkkejä oli myös pienempiä mitoiltaan, mutta itse en niitä suorittanut. Olivatko ne sitten alakoululaisille? Minä kun en käynytkään alaluokkia, niin en tiedä.

Sitten oli uintimerkki. Senkin olen hukannut, mutta mallin muistan ja kuvion: siinä oli uivan ihmisen kuva. Silloin myös jo opetettiin uimisen jaloa taitoa. Tuskin sekään oli pakon sanelemaa, riippui varmaan opettajista ja uimapaikoista. Muistan kyllä käyneeni Ojajärvessä ja Haukilammella koko luokan kanssa.

Kuuluivatko ne sitten merkin suoritukseen, sitä en muista. Missään tapauksessa ei meidän pesue vettä kaihtanut, paitsi vanhin sis-koistani, hän ei mielellään uinut. Meillä Pukinniemen koululaisilla oli onnea saada nuori innostava opettaja Reino Kokkonen, joka itsekin oli kovin urheilumielinen.

Vielä muistan suorittaneeni hiihtomerkin. Minkä värisen, sitä en muista enkä vaatimuksistakaan muuta kuin, että mäenlasku on jäänyt mieleeni. Hiihtäähän toki piti jokaisen, koska aina kuljimme koulumatkat talvikelillä hiihtämällä. Opitunnin ajaksi sukset laitettiin siististi pystyyn koulun seinää vasten.

Tuo mäenlasku jäi mieleeni siitä, kun latu lähti korkealta mäenpäältä ja meni koulun puuceen ohitse koulun päärakennuksen ja saunan välistä alas. Se ohitti maantien ja koivikon tien alapuolelta ja vauhdin kiihtyessä loppua kohden matka jatkui Mykrän pelto-kaistan poikki radanvarteen asti, johon melkein kaikki kaatuivat jyrkän radanpen-keeren heikentämään tasapainoon. Vain jotkut pojat osasivat taidon kääntää

Hiihtomerkki oli siis pienempi kuin yleisurheilumerkki. Merkin kuvassa poika tuli mäkeä alas V-asennossa, sillä erotuksella nykyiseen mäkihyppytyyliin, että sukset olivat auran muotoisessa asennossa. Tuo hiihtomerkkikin on kadonnut matkani varrella, mutta muistot ovat tallella.

Kaikkien merkkien suoritus oli ihanaa aikaa, se oli nuoruutta se. Olen aina tykännyt kaikista urheilulajeista, paitsi nyrkkeilystä ja miekkailusta ja samaan sarjaan laittaisin vielä golfaa-misenkin. Ehkä olen nykyään “penkkiurheiluhullu”?

Hyvät huoltajat ja vanhemmat, viekää jälkeläisenne urheilun pariin, se on hauskaa, vaikka ei tuloksia tavoittelisikaan. Hiihtäminen ja uiminen on mielestäni jokaisen suomalaisen välttämättä osattava, kaiken varalta, eikä se paljon maksa. Siispä nyt sanonkin Tarvajärveä siteeraten: ”Ylös, ulos ja lenkille.” Iloisia talvipäiviä kaikille lukijoille toivotellen

Aino Koppi
Noormarkku

Kurkijoen Pösöt

Pösöjen suku on lähtöisin Hiitolasta, josta on sukututkimuksissa löydetty ensimmäisiä Pösöjä 1600-luvun alusta. Kuuluisimpia Hiitolan ”rikkaita Pösöjä” oli maakauppias Juho Pekanpoika Pösö (1840-1905). Hän loi huomatta-

van omaisuuden ei pelkääseen kaupalla, jota käytiin Pietariin asti omilla laivoilla, vaan myös tehokkaalla maanviljelyksellä. Internetissä löytyy Hiitolan kotisivuilta mielenkiintoinen kuvaus Juho Pösön elämästä. 1700-luvun puolivälissä

syntyi Kurkijoen sukuhaara, kun Ernesti Tuomaanpoika Pösö muutti sinne. Tämä haara jäi hiitolaista pienemmäksi eikä sieltä löytynyt suurmaanviljelijöitä. Pösöjen talot olivat pääasiassa Ihojärven kylässä, mutta joitakin Pösöjä on

asunut myös Kurkijoen Tervussa.

Antti Ernestinpoika (1882-1953) oli puutavara-kauppias. Nykytermeillä häntä kutsuttaisiin ”yrittäjäksi”.. Antti muutti perheineen Sortavalaan 1916 ja sieltä 1918 Viipuriin. Hän meni avioon Kurkijoen Tervun kylästä kotoisin olevan Sofia Häklin (1887-1938) kanssa. Heille syntyi kuusi lasta, joista vanhin everstiluutnantti Vilho Pösö syntyi vuonna 1910 ja kuoli tänä vuonna.

Oheinen kuva on vuodelta 1916 ja liittyy polkupyörän ajokorttiin, jonka teksti kuuluu kokonaisuudessaan:

”Kahvilanomistaja Antti Pösö, tästä kaupungista, oikeutetaan matkustamaan maaseudulla polkupyörällä N:o 234 koko sotatilassa olo-ajan. Sortavalan poliisilaitoksessa, 7 päivänä heinäkuuta 1916.

Konrad Kerkkänen Vallesmanni
Lun. 1 mrk. 20 piä” (Poliisilaitoksen leima suomeksi ja venäjäksi)

Kahvilanomistaja Antti Pösö sai Sortavalassa 7.7.1916 ajokortin polkupyörän ajamista varten. Ajokortissa piti tietenkin olla myös valokuva.

Mielipide

A-pisteelle lähetetty palaute (TV1 25.2. klo 21)

Karjalan palautuksesta

Palaute 25.2. esittämääne kysymykseen, mitä maksaisi Karjalan palauttaminen Suomen yhteyteen. Sitä en tiedä, mutta minua loukkaa syvästi joidenkin suomalaisetn asenne Karjalan palautushalua kohtaan. Kuvitelkaa, miten itse suhtautuisitte, jos teillä olisi kukoistava maatila ja joku suurtilallinen asevoimin ryöstäisi sen teiltä. Ettekö haluaisi sitä takaisin? Minä haluaisin, vaikka se olisi pelkkää suota.

Minua loukkaa myös syvästi ohjelmanne naistoi-mittajan (jonka nimeä ei mainittu) pilkallinen asenne meitä kohtaan, jotka haluaisimme meiltä ryöstetyt alueet takaisin. Ikään kuin me olisimme syyllisiä! Muista-kaamme kuitenkin, että Neuvostoliitto rikkoi voimassa olevan hyökkäämättömyyssopimuksen 30.11. 1939 ja hyökkäsi Suomeen. Kansainliittokin tuomitsi hyökkäyksen ja erotti Neuvostoliiton jäsenyydestään.

Ote muistelmistani, joissa kerron, mitä tunsin tuoloin 12-vuotiaana: ”Moskova rauhanehdot olivat kä-

sittämättömän ankarat. Tuntui mahdottomalta käsittää, että ryssät vaativat yli kaksi kertaa suuremman maa-alueen, kuin mitä olivat saaneet sodassa valla-tuksi. Historiasta ei löytynyt yhtään vastaavaa tapa-usta, vaan yleensä valloitta-taja sai enintään valloitta-mansa alueen rauhanteos-sa. Tuntui, että maailmassa ei ole mitään oikeutta. Rys-sä ryöstää meiltä Viipurin läänin, vaikka sillä on en-nestään maailman suurin alue. Kuinka Jumala sallii sellaisen vääryyden tapah-tua?”

Tarton rauhassa vuonna 1920 Neuvosto-Venäjä juh-lallisesti vahvisti Suomen rajan ikuisiksi ajoiksi. Esit-täkää Tarton rauhan teksti seuraavassa A-pisteessä, please! Se että luovutetulla alueella asuu 400 000 ihmistä, on valheellinen tieto. Olen käynyt viisi kertaa synnyinseudullani ja näh-nyt, että entiset haja-asutus-alueet ovat täysin tyhjä-t, vain suuremmissa kylissä on asukkaita. Vuonna 1939 Kurkijoen pitäjässä oli 10000-11000 asukasta. Nyt

sen kahdessa suurimmassa kylässä on yhteensä noin 1 900 asukasta, Lopotissa (kirkonkylä) 1 200 ja Elisenvaarassa 700 (ennen 2 500) asukasta. Pienempien kylien väkilukua en tiedä.

Vaikka Stalinin vaatimuksesta kaikki luovutetut alueet evakuoitiin (etninen puhdistus), en vaatisi alueita tyhjänä takaisin. Nykyiset asukkaat saisivat jäädä ja saada tietyn koeajan jäl-keen Suomen kansalaisuuden. Niille, jotka haluaisivat muuttaa Venäjälle voitaisiin maksaa muuttoavus-tusta.

Muuten olen sitä mieltä, että jos Venäjä antaisi Suo-melta ryöstetyt alueet takai-sin, se osoittaisi sellaista ystävyyttä, ettei meillä olisi mitään syytä liittyä Natoon, mutta muussa tapauksessa kyllä!

Ylöjärvellä, 26. päivänä helmikuuta 2005

Eino Kylliäinen

12-vuotiaana vuonna 1940 ja 16-vuotiaana vuon-na 1944 kotiseudultaan evakuoitu.

Ukko

Satutko sie häntä tuntemaa?
Raamakka on olt ukko tää.
Olha hää uuten kommi
ja jottai sellaiست vielä.

Nii ukko rauhaا rakastaa,
siijä ei mittää joutavaا.
Toisist ei sano pahhaا sannaا,
josko sellane mieleekää vilahtaa.

Hevil ei hänt suuttumaa saa,
mut jos siin jotenki omistuu,
hääki kans jurottaa jaksaa,
jos sil pääl olemaa sattuu.

Ukko se kahteloo läänää,
noit sarkojaa ja mehtiää.
Ei työ mänt hukan suuhu:
jäänt on pussin pohjal ja muuhu.

Anna

Näi höi enne lausuit

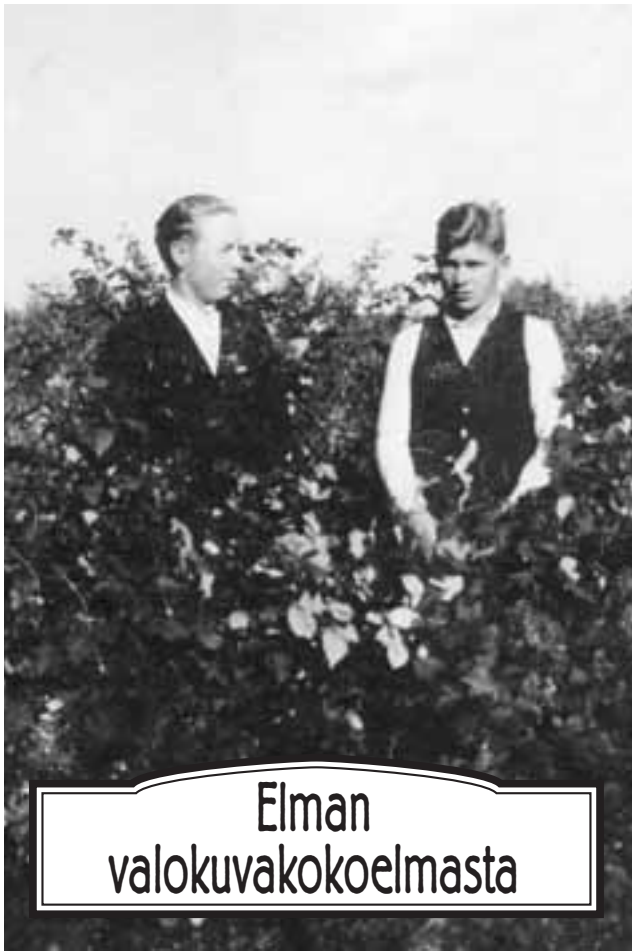
Hittaat ne on herrojen kiireet.

Hyvä se on toista sannuu,
paha panna ihtijää.

Hyvä antaa vähästäki,
paha ei paljostakkaa.

Hyvä se on koirakin kuoltuvaa.

Ei kahta herraa sovi sammaa linnaا.

Kalle Siira ja Alvi Kettu Kurkijoen Metsikolta. Ketun Alvi soitteli Kokkosen Elman kotona Koskuilla kitaraa Elman isän, Matti-sedän ja Tolvi-sedän kanssa kesällä 1939. He tappelivat Mesikolla Elman ukon lippakiesien alla, kun Elma oli aitassa nukkumassa. Hän oli herännyt pihalta kuuluvaan meluun. ”Kyllä ne lippakiesit kestäät, ne on valkjärveläiset”, sanoi Tolvi-setä, kun Elma pelkäsi ukon suuttuvan kärryjen rikkomisesta. Elma jatkaa: ”Alvi ajoi Linnankylästä jonkun polkupyörällä meille, kun elimme evakossa Multian Karhilan kylän Soi-niahossa kesällä 1940. Hän jätti pyörän meille ja lähti kävelemään kirkolle. Isä käski Alvin ottamaan minut takaritsille ja jättämään pyörän kanssa Linnankylään erkanevan tien haaraan. Minä vei sitten pyörän oikealle omistajalleen. Hilja-täti eli silloin Linnantalossa ja Sihvoset myös.

JATKOJA SIVULTA 1

niisti sisustettu. Sen freskot, ikonit, valaisimet, tekstiilit ja muut pyhät esineet olivat poikkeuksellisen arvokkaita.

Kirkko vaurioitui talviso-dan aikana tykkitulessa, jol-loin sen kellotorni sortui. Venäläiset ovat nyt kunnos-taneet kirkon lähes entisel-leen, ja se on jälleen pyhä-

sä tehtävässään ortodoksise-na kirkkona. Kirkon siniset kupolit ovat korjauksissa saaneet ruskean värin.

Kuokkalan viimeinen kirkko valmistui vuonna 1917. Arkkipiispa Sergei vihki sen Kristuksen kirkas-tumisen muistolle. Kirkko oli hirsirakenteinen. Sen si-sustus oli sekä hankintahin-naltaan että taiteelliselta merkitykseltään hyvin arvo-

kas. Irtaimisto ehdittiin eva-kuoida Mikkeliin, mutta se tuhoutui siellä pommituk-sessa. Kirkkokin on tuhou-tunut.

Myös Terijoen ortodoksi-set hautausmaat ovat hävin-neet nykyvenäläisten hauta-usmaan alle.

Terijoen roomalais-katolinen seurakunta

Terijoella oli kesänviet-

täjien joukossa runsaasti Pietarin roomalaiskatolisi-a, lähinnä puolalaissyntyisiä asukkaita, ja vuoden 1915 tienoilla Terijoelle muuttaneita Puolan pako-laisia. He hankkivat Viipuriin roomalaiskatolisen kirkkoherran aloitteesta yksityisessä puutarhassa olleen kappelin. Sitä kor-vaamaan ostettiin myö-hemmin paavi Pius XI:n

antamin varoin kookas hu-vila, jonka toisen kerrok-sen kaksi huonetta muutet-tiin kappeliksi. Se oli ensin viipurilaisen Pyhän Hyacinthuksen seurakunnan alainen, kunnes vuonna 1927 Terijoki erotettiin Pyhän sydämen seurakunnak-si.

Pyhän sydämen seura-kunnan kirkoksi tuli sen entinen kappeli. Se oli kir-

koksi vaatimaton. Kirkko-salin tärkein esine oli Jee-suksen pyhää sydäntä esit-tävä alttaritaulu. Alttarin vasemmalla puolella oli Neitsyt Marian ja oikealla puolella Pyhän Teresan kuva. Pyhän sydämen kirkko säilyi sodissa, mutta on myöhemmin tuhoutunut tulipalossa.

Huittislaisen yrittäjä Jukka Laamasen, 51, karjalaiset juuret tulevat isän puolelta Viipurin läänin Pyhäjärveltä. Äiti puolestaan on satakuntalaispohjalainen. Sodan jälkeen isän perhe tuli Huittisiin, missä vanhemmat tapasivat toisensa, avioituivat ja äiti omaksui pian karjalaisen kulttuurin.

Koska setä perheineen asui lähellä, oli serkuilla lapsena seuraa toisistaan. Vasta kouluikäisinä he olivat enemmän tekemisissä toisten lasten kanssa. Jo silloin Jukka huomasi kulttuurien välisen eroavaisuuden siinä, että karjalaiset kävivät enemmän kylässä ja suku oli muutenkin tekemisissä toistensa kanssa.

Jukan vaimon, lastentarhanopettaja Ritva Laamasen, 49, isä on kotoisin Nuijamaalta ja äiti Satakunnasta, Keikyästä. Niinpä heidän lapsensakin ovat puoleksi karjalaisia.

- Vaikka olemme lapsista asti kasvaneet tähän satakuntalaiseen kulttuuriin, ovat karjalaiset geenit kuitenkin olleet vahvasti mukana. Suomelle oli aikoinaan siunaus, että karjalaiset sekoitettiin pitkin väestöä. Tekemällä lujasti töitä, olemalla ennakkoluulottomia, oppimalla uutta ja sopeutumalla valtaväestöön he antoivat monissa asioissa elämisen mallin. Olihan ihan maailman laajuinen ihme, miten karjalaisten asuttaminen hoidettiin 60 vuotta sitten ilman taisteluja. Tietääkseni missään muussa maassa ei ole siviiliväestöä otettu vihollisen alueelta pois, niin kuin suomalaiset tekivät, pohtii Jukka Laamanen.

Lähes viisi vuotta sitten Laamaset tekivät kotiseutumatkan Pyhäjärvelle. Ollessaan lapsia he olivat sota-ajan lisäksi kuulleet puhuttavan Karjalan kauniista luonnosta, käen kunnasta ja satakielen laulusta. Kun he sitten kävelivät Jukan isän kotipaikalle, niin silloinkin käki kukkui, ja satakieli lauloi.

Ritva ja Jukka Laamanen eivät voi ymmärtää sitä, miksi Karjalassa olevat ihmiset, joilla on niin hieno luonto, eivät välitä ympäristöstään, vaan roskaa ja likaa on kaikkialla.

Avioparileirille

- Olimme olleet naimisissa 25 vuotta, kun viimeinkin menimme ensimmäiseen viikonlopun kestävään avioliittoseminaariin. Luentoja ja avioparitehtävien aikana ymmärsimme jotain, mistä olimme jääneet paitsi, muistelee Ritva.

- Meillä oli ja on hyvä avioliitto. Mutta sitten tuli tämä yksi viikonloppu. Yllätys oli melkoinen. Pian huomasin, että asiat voisivat olla vielä paljon, paljon paremminkin, myöntelee Jukka, joka oli ollut seminaariin menoa vastaan.

Seuraavana kesänä Rit-

Ritva ja Jukka Laamanen nauttivat avioparityöskentelystä

Ritva ja Jukka Laamanen ovat olleet naimisissa 30 vuotta sekä toimineet neljä vuotta avioliittoleireillä ryhmävetäjinä. He ovat oppineet, että mitä enemmän avioliiton eteen tekee työtä, sitä onnellisempia päiviä saa viettää.

va ja Jukka osallistuivat Helsingin NMKY:n järjestämälle kahdeksanpäiväiselle avioliittoleirille. Tuon viikon aikana he pääsivät puhumaan toisilleen asioista, joista he ei olleet osanneet puhua aikaisemmin, kun heiltä olivat puuttuneet keinot ja avaimet rakentavaan kommunikatioon.

Tuolla leirillä heille myös selvisi, että he halusivat jakaa kyseistä hyvää toisillekin. Toimeliaina ihmisinä he menivät ryhmänjohtajien koulutukseen, jonne annetaan heidän itsensä kertoa.

Ryhmänjohtajiksi

Periaatteena on, että ennen kuin pääsee ryhmänjohtajaksi, on käytävä kaksiviikkoisella leirillä. Leirin aikana on iltaisin jokaisen leiripäivän jälkeen koulutusta. Voidakseen toimia ryhmänjohtajana edellytetään osallistumista vuosittain 2-3 koulutustilaisuuteen. Ryhmänjohtajat ovat koko ajan osana ryhmää työstäen omaa parisuhdettaan.

Avioliittoleirille ovat kaikki tervetulleita kaikissa elämänsä vaiheissaan. Monien kokemus on ollut, miten hyvästäkin parisuhteesta voi tulla vielä parempi.

Leirille tulleet ovat olleet n. 20-70-vuotiaita. Ryhmiä muodostettaessa huomioidaan ikä ja elämän tilanteet. Mikäli pariskunnalla on menossa kriisivai-

he, niin ryhmän ulkopuolella on mahdollisuus saada erikoisapua.

Ryhmätyöskentelyä

Yleensä avioliitossa on ensin lähestymisvaihe. Sitteen tulee ristiriitavaihe. Kun riittävästi tulee haavoittumista ja loukkaantumista, aletaan rakentaa muuria ja vetäytydään sen eri puolille.

Ryhmätyöskentelyn tavoitteena on saada puoliset samalle puolelle, me yhdessä menemme tästä eteenpäin -hengessä. Vaikeutena on, miten sen muurin takaa voi lähestyä toista. Leirilläkin aina yllättää se, että vetäytymisvaiheesta ei anneteeksiyynnöistä huolimatta päästäkään suoraan lähestymisvaiheeseen. On mentävä takaisin ristiriitavaiheeseen, ja se voi olla vaikea polku kuljettavaksi.

Normaalisti aviopuoliset suhtautuvat asioihin omista tarpeista käsin, vaikka puolison tarpeet voivat olla ihan erilaiset. Kun niistä ei ole kerrottu, niin ongelmat muodostuvat suuriksi, ja lopulta lakataan puhumasta.

Kommunikaatioharjoittelussa kerrotaan toiselle kaikki asiaan liittyvät tapahtumat, aikomukset, pyrkimykset ja tunteet sekä ilmaistaan, mitä itse ryhmältä odottaa. Ryhmäläiset pitävät huolen siitä, että puhutaan vain omasta puolesta.

Ymmärtämisvaihepalautteessa otetaan joku to-

della vaikea asia, missä ei ole tullut kuulluksi eikä ymmärretyksi. Nyt puoliso joutuu kenties ensimmäistä kertaa kuuntelemaan keskeyttämättä ja tulkitsematta toista. Ihme tapahtuu. Liittoa hiertänyt solmu alkaa aueta.

Ihmeellistä on, mitä ryhmässä oikein tapahtuu. Luennotsijat kertovat omassa elämässään olleista kipeistä asioista, mitkä ovat myöhemmin vaikuttaneet negatiivisesti heidän parisuhteessaan. Niinpä luentoja kuunnellessa jo ajattelee, että kyllä meilläkin on vielä mahdollisuus, kun hekin ovat selvinneet. Ryhmässä on sitten uskallettu avata todella kipeitä tunteja ja tuoda ne käsiteltäväksi. Siellä itketään ja nauretaan yhdessä.

Kun ryhmässä on oltu 2-3 päivää, niin se alkaa suojella ja auttaa toisiaan. Vaikeissakin asioissa osataan nähdä toisen tilanne ja vähitellen uskalletaan avautua omaan. Usein käy niin, että vuosikymmeniä avioliitossa olleet ja toisistaan loitontuneet puoliset lähenyvät toisiaan, ja ennen kuin leiri päättyy, ollaan jo käsi-kädessä.

Jos kuitenkin on niin, että joku ei ole valmis puhumaan pinnalle nousevista asioista, niin silloin hänelle annetaan aikaa. Mihin ei painosteta.

Elämää leirin jälkeen

Yleensä ristiriitatilan-

teissa toistetaan vanhaa kaavaa, kunnes jompikumpi huomaa, ettei siinä ole mitään järkeä. Arjessakin on puhuttava vaikeista asioista. Vanhan käyttäytymismallin tilalle opetellaan uusi ja toistetaan sitä riittävän monta kertaa.

Avioliitto kaipaa päivittäistä hoitoa: koskettamista, kädestä kiinnipitämistä, haalamista, kainalossa olemista... Tunteet tulevat kylä perässä ennemmin tai myöhemmin. Käyttäytyessämme puolisoa kohtaan ystävällisesti ja rakastavasti alamme rakastaa.

Rakastuminen - rakastaminen

Rakastuminen on vaitonvarainen tapahtuma. Joillakin se kestää maksimissaan kaksikin vuotta. Ihastuminen ja rakastuminen voi olla myös johonkin ihanteeseen rakastumista. Joku on joskus sanonut, että rakastuminen on eräänlainen hulluuskohaus.

Kun arki tulee, alkaa rakastaminen, ja se on tahdon asia. Avioliitossa yksipuolinen rakkaus ei onnistu. Silloin toisesta tulee hyväksikäyttäjä.

Avioliittotyöskentelyssä käytetään käsitettä, rakkaustankki. Sehän on meillä jokaisella. Käyttäytymisemme me joko täytämme tai tyhjennämme sitä.

Kerran eräs henkilö, joka ei itse ollut avioitunut, kysyi pojaltamme: "Kuinka sitä uskaltaa mennä naimi-

siin, jos siitä tulee vaikea? Miten avioliitosta voisi saada helpon?" Lassi, joka oli ollut pari vuotta naimisissa, totesi, ettei helppoa avioliittoa ole olemassakaan. Kun kahta erilaista ihmistä lähdetään sovittamaan yhteen, niin se ei voi olla helppoa, mutta onnellinen se kyllä voi olla, ja sellaisen siitä saa.

Lähes 30 avioliittovuoden ja neljän avioparityöskentelyvuoden jälkeen voimme todeta sen, että mitä enemmän olemme tehneet töitä, sitä enemmän on niitä mukavia ja onnellisia päiviä. Arjessa eläminen voi olla onnellista, kun oppii puhumaan tunnoistaan ja tarpeistaan, ei vaatien eikä arvuuttaen. Tätä me olemme opetelleet.

Tarpeet

Miehelle on yllättävän tärkeää, että päivätyön jälkeen hän saa rauhassa tulla kotiin. Vaikka ruumiillisesti on saapunutkin, niin henkisesti vie noin puoli tuntia, ennen kuin päivän paineet ja ärtymykset ovat tasaantuneet ja mies on valmis vastaanottamaan vaimon ja kodin tapahtumat. Naiselle taas on tärkeää saada miehensä myötätuntoinen ja tarkkaavainen kuuntelija eikä pikaista asioidenratkaisijaa.

Avioliiton alussa moni mies voi kuvitella, että hänen tehtävänsä on muuttaa vaimoaan kritisoiden ja arvostelemalla, antaen neuvoja ja ohjeita sillä seurauksella, että rinnalla on kiukuinen ja jopa katkerakin puoliso. On löytö huomata, että muuttamalla omaa käytöstään muuttuu vaimokin.

Kaikki perustarpeet kuminoituvat siihen, että mies on arvostettu ja kunnioitettu vaimonsa silmissä. Silloin hänestä saa parhaat puolet esille, eikä miehen tarvitse hakea arvostusta muualta.

Jo meidän ensimmäisellä avioliittoleirilläämme oli myönteinen vaikutus lapsiimme. On muistettava, että suhteemme on lastemme koti. Lapset ovat nähneet perheessämme tapahtuneen muutoksen. Vanhempi poikamme vaimonsa kanssa osallistuu myös avioparityöhön.

Kunpa riittävästi tiedostaissimme, että avioliitto ja perhe ovat yhteiskunnan perusta. Niiden myötä yhteiskunta joko seisoo tai kaatuu.

Avioliittotyöskentely on elämän eri vaiheissa koko avioliiton kestävä työmaa. On hyvä muistaa, että kun toinen ei jaksa, niin toinen kantaa. Toivo ei lopu yhtä aikaa. Raamatussakin puhutaan, ettei kolmisäikeinen lanka helposti katkea. Silloin kun meillä menee heikommin, niin meillä on vahva turva Jumalassa. Hän kantaa meitä.

Eino Heikinmaan Lapsuusmuistoja-sarjan osa 7

Pakkasherra korvanpurijana

Erästä hiihtokisasta jäi minulle ikävä muisto. Oli aika kova pakkanen. Ei ollut korvasuojaimia, joten palellutin toisen korvani kokonaan. Se oli kuin kuiva korppu. Opettaja hieroi korvaa lumella. Näin oli neuvottu siihen aikaan tekemään.

Kaikesta hoidosta huolimatta korva rupesi vuotamaan visvaa ja turposi kamalasti. Jouduin pitämään sidettä päässäni koko kevättalven, joten hiihtämiset jäivät sinä talvena vähiin. Korva oli aika arka kylmälle, ja muutenkin oli aika hankalaa, kun piti kulkea side leuan alta päälle, jotta korva ei putoaisi pois.

Kun sitten iho parani sen verran, että saatiin side pois, niin tuntui siltä, kuin se putoaisi pois. Kaiken lisäksi se oli velto ja aikaisempaa suurempi. Se tuntui lerpättävän niin kuin sian korva. Sanotaan, että aika parantaa haavat. Niin myös minun korvani parani aikaan.

Yhteen lukukauteenhan kuului paljon muutakin kuin vain lukeminen ja laskeminen. Niin tärkeitä kuin ne ovatkin, niin ovat tärkeitä myös joulujuhlien, äitienpäivien ja muiden juhlien järjestäminen koululla. Niihin oppilaat voivat ottaa osaa ohjelman suorittajana ja saivat olla muissakin järjestelytehtävissä.

Muistui mieleeni eräässä joulujuhlissa esittämämme kuvaelman kohta, jossa esitimme kahta nuorta sisarusta, jotka äiti oli lähettänyt asialle ostamaan jouluksi leipää. Matkalla huomasimme, että olimme pudottaneet rahamassin, jossa olivat äidin ainoat rahat. Ja me olimme ne pudottaneet. Läksimme peloissamme paluumatkalle. Hetken kuljettuamme olikin tiellä rahamassi, ja sisareni innostui: ”Kas, tässä äidin rahat nään.” Minä vastaan vakaasti harvaan ”Ei ole äidin rahat nää, sen tiedän aivan varmaan. Ei ole myöskään massi tää, sen muistan olleen harmaan.” Tässä muistikuva erästä koulun joulujuhlasta. Lisäksi jokainen koululainen sai joulupukilta pussin, jossa oli pulia ja piparikakkuja.

Keväällä oli puolestaan Äitienpäivä, johon kävimme keräämässä Ahvelamin särkältä sinivuokkoja. Niitä tytöt sitten laittoivat kunkin juhlaan saapuvan äidin rintaan.

Seuraavana kevättalvena oli suojakeli, emmekä päässeet hiihtämään. Kun meillä koululaisilla ei ollut välitunnilla muuta tekemistä, niin me rupesimme rakentamaan lumilinnaa, niin kuin lapsilla oli useasti tapana. Mutta kun se valmistui liian nopeasti, siitä muodostuikin lumitorni. Sitä jatkettiin niin kauan, kuin

suojasäätä riitti.

Mutta kuinka ollakaan, me innostuimme jatkamaan rakentamista, vaikka tuli pakkanen, sillä koulun piha-alueella oli paksultallaantunutta lunta. Siitä sai lapiolla sopivia lohkeita, joita voitiin latoa päällekkäin aloitetun lumitornin jatkoksi. Kun tätä oli jatkunut muutaman päivän, huomasimme, että se supistui niin, ettei sitä enää voinut jatkaa, niin aloitimme sen laajennuksen, että pääsisimme jatkamaan sitten yhdistettynä korkeammaksi.

Rakennushommaan olivat innostuneet kaikki oppilaat niin pojat kuin työtökkin, ja työ kesti muistaakseni useita päiviä, taisipa mennä koko viikko, ennen kuin koko komeus oli valmis. Sen korkeus oli kuusi ja puoli metriä. Siitä on todistuksena opettajan ottama valokuva, jossa ovat kaikki mukana olleet rakentajat. Tämän paapelin tornin huipulle menivät raput, josta voi kiivetä ylös ihailemaan maisemia. Siinä sitä saatiin ihailla aina kevääseen saakka.

Mutta ei niin hyvää etteikö siihen liity jotain ikävääkin, ja niin tässäkin, nimittäin tämä meidän ylpeytemme sattui tulemaan naapurin vuokraamalle pellole. Kun me läksimme koulusta keväällä, oli lumitornin paikalla vielä iso jääkasa, joten sille alueelle ei voitu kylvää mitään sinä keväänä. Niinpä siihen lopui tornien rakentelu.

Hiihtolomalle

Kevättalvisin oli meillä niin kuin muillakin koululaisilla muutaman päivän hiihtoloma. Sen halusin joskus viettää mummolassa, sillä se oli vaihtelua tavalliseen kotona vietettyyn lomaan. Olin siellä käynyt joskus viikonloppuisinkin, kun siellä oli hyvä hyppymäki Vaarinne aivan vieressä. Ensin uskalsin laskea vain hyppyrin alapuolelta.

Silloin totuin siihen vauhtiin, sillä siinä hypättiin yli 20 metriä niin, että se vaati jo vähän lentotaitoaakin. Minulle ne jäivät vain läpilas-kuiksi. Sekin tuntui mukavalta, kun pääsi edes kaatumaatta alas, sillä vauhti oli aivan toista luokkaa kuin oman kylän hyppyrimäissä.

Muutenkin mummolassa oli sellaisia jänniä töitä, kuin esimerkiksi veden ajo eläimille radan varresta alakaivolta. Tämä äitini koti sijaitsi korkealla mäellä niin, ettei kaivossa riittänyt kuin kotitaloudessa käytävä vesi, sillä kaivokin oli niin syvä, ettei meinannut vettä näkyä. Siinä taisi olla syvyyttä yli 20 metriä.

Tauno-eno, kun oli vielä poikamies, järjesteli minulle joskus pikku yllätyksiä. Oli varmaan sunnuntai-ilta-päivä, kun hän kysyi minulta: ”Oletkos käynyt elokuvissa ja haluatko lähteä katsomaan elokuvaa?” ”Tottahan minä haluan, sillä en ole koskaan vielä käynyt elokuvissa.” ”Nyt sitten on jo aika sinunkin nähdä elokuvat. Tänä iltana lähdemme oikein kaksissa miehin, jos sinulla ei ole mitään sitä vastaan.”

Kun tuli ilta, eno valjasti hevosen ja me pojat läksimme elokuviin. Kun oli ajettu jonkun matkaa, seisoi tienveressä naishenkilö. Eno pysäytti ja kysyi: ”Missäs se toinen tyttö on, kun meitä poikia on nyt oikein kaksin kappalein.” ”Ei niistä saanut ketään lähtemää, joten minun täytyi tulla yksin.” Minä olin hyvilläni, ettei kukaan lähtenyt, sillä pääsin enon ja tulevan Martta-tädin väliin lämpimien vällyjen alle. Siitä elokuvasta en muista muuta kuin, että jokin ulkomainen kuva se oli. Siinä oli nauhua, laulua ja kovaa menoa, muuta en muista.

Kävimme myös kesällä mummolassa aina joskus. Niiltä reissuilta on jäänyt erityisesti mieleen punainen limonaati, jota enolla oli aina varastossa. Se limo-

naatikori säilytettiin lautsiissa eli tuvan lattian alla olevassa kellarissa, johon päästiin lattiassa olevan luukun kautta. Se maistui erittäin hyvältä juomalta, kun meillä sitä ei ollut.

Eräs toinenkin hiihtoreissu on jäänyt mieleeni siltä ajalta, kun me jo kävimme jatkokurssia. Kun jatkokurssit pidettiin muistaakseni kerran viikossa iltakursseina ja meitä oli vain alle kymmenen oppilasta, olimme välitunnilla. Oli kevättalven kaunis kuutamoilta ja hankikeli. Kuinka ollakaan, niin joku ehdotti, että lähettäisiin käymään Poskelaisen mäessä. Muuta ei tarvittu. Jokainen poika ja tyttö nousi suksille ja painui suoraa päätä mäkeen. Koululle jäi vain yksi oppilas, jolla ei ollut suksia mukana.

Mikä oli lasketellessa, kun hanki kantoi, kuu paistoi ja mukana oli iloinen nuorisjoukko, jota eivät murheet eivätkä huolet huomisesta painaneet. Kun olimme aikamme laskeneet suoraan ja mutkitellen, joku sentään huomautti, että meidän olimme vain välitunnilla. Pikaisesti kokoonnuimme ja päätimme yksimielisesti, että koska välitunti oli jo aikoja sitten loppunut, niin oltaisiin samalla koko tunti.

Kun palasimme koululle ja seuraava tunti alkoi, me nimme luokkaan. Opettaja katsoi meitä hyvin vakavana ja kysyi: ”Miksi teitte näin minulle ja tälle oppilastoverillenne?” Siihen me emme osanneet vastata, vaan päät painuivat nöyrinä alas. Hetken hiljaisuuden jälkeen opettaja sanoi hyvin vakavana: ”Muistakaa sitten, että olkoon tämä viimeinen kerta, minkä teitte minulle ja tälle oppilastoverillenne ja muistakaa se.” Vastaus tuli kuin yhdestä suusta: ”Kyllä. Tuon jälkeen ei tullut mieleenkään, että kukaan olisi pinnannut yhdeltäkään tunnilta.

Osa Saareksen koululaisia laskiaisien vietossa Kirkkohonkoin pukroilla. Kuvan otti opettaja Helga Grungrön.

Oi niitä aikoja entisiä ja lapsuusvuosia noita

Muistelmani alkavat aivan lapsuusvuosistani Kurkijoen Saareksen kylästä 16-vuotiaaksi nuorukaiseksi asti. 4.1.1942 sain kutsun IS-joukkoihin Kurkijolle, ja siitä alkoi Suomen armeijan palveleminen aina 23.10.1945 saakka. Nämä tarinat olen kirjoittanut aivan muistinvaraisesti, en ole mitään muistiinpanoja käyttänyt. Ne muutamit päivämäärät, jotka tästä löytyvät, on otettu teoksista, jotka on myös mainittu.

Eino Heikinmaa

Kun seuraavana syksynä jälleen koululle kokoonnuttiin, oli maailmantilanne muuttunut hyvin huonoksi. Sota oli syttynyt Euroopassa, ja Suomenkin taivaalla leijaili synkkiä pilviä. Kävimme kurssia noin parikolme kuukautta, kun kaikki koulut keskeytettiin. Siitä alkoivat Suomenkin kotalon vuodet.

Tiilien teko

Ulkorakennusten rakentaminen meillä vielä jatkui, kun sauna oli saatu valmiiksi. Vuonna 1936 alettiin rakentaa navettaa eli lävää, niin kuin Karjalassa sanottiin. Se oli piirustusten mukaan tehtävä sementtitiilistä, jotka oli määrä tehdä itse. Ne oli tehtävä jo edellisenä vuonna, jotta ne ehtivät hyvin kuivua, ennen kuin niitä käytiin muuramaan seinään. Tarpeet, joista niitä tehtiin, olivat santa, jota saatiin kuopasta, vesi kaivosta ja kaupasta ostettava sementti. Kone oli sekin ostotavaraa, ja lisäksi oli hankittava pieniä lavoja, joihin sopi kolme tiiltä.. Ne kone pystyi kerrallaan präsäämään.

” Mummolassa oli sellaisia jänniä töitä...”

Tiilien tekeminen tapahtui jotenkin tähän tapaan. Ensin oli laudoista tehty lava, johon oli lapioitu määrätty määrä santaa. Siihen lisättiin määrätystä suhteesta sementtiä ja vettä, joita sekoitettiin, kunnes ne olivat sekaisin, minkä jälkeen se sai jonkin aikaa muhia. Sitten oli mokka valmis tiilien tekoon.

Kone, jos sitä nyt voisi sanoa, koostui kolmesta tiilen kokoisesta metallilaatikosta, jossa oli kippattava pohja ja tämä laatikosto oli asennettu tukevalle pukille, joka taas oli samalla alustalla, missä oli jo äsken sekoitettu sementtimokka. Lisäksi tarvittiin puuvartinen nuija, jonka nuijaosa muistutti yhtä tiiltä, jonka toinen puoli oli vahvistettu noin viiden millin rautaplootulla. Tätä taas sanottiin tamppariksi, jolla laatikoihin mätetty mokka tampattiin tiiviiksi ja ylimääräinen seos pyyhkäistiin pois.

Tämän jälkeen asetettiin edellä mainittu lava tiilimuotin päälle poikittain reunat alaspäin, minkä jälkeen otettiin tukeva ote kahvasta ja nostettiin pohjaosa tampattujen tiilien ja lavan kanssa ylösalaisin takana olevien rautojen päälle. Näin oli kolme tiiltä val-

miina vietäviksi kuivumaan, mikä kuului suurelta osin minun tehtäviini. Sitten pohjalevyt laitettiin takaisin paikoilleen ja uudet mokat muotittiin ja niin edelleen.

Tuoreet tiilet ladottiin tasiselle alustalle kahden riu’un päälle rinnatusten, noin kymmenen lavaa päällekkäin ja annettiin niiden siinä kuivua. Jos oli lämmin ilma, niitä jo samana iltana hiukan kasteltiin. Kun tiilet olivat muutaman päivän kuivuneet niin, että niitä voitiin käsitellä, ladottiin ne letkoihin. Jokaiseen kerrokseen tuli kahdeksan tiiltä, ja kerroksia oli muistaakseni viisitoista, jossa niitä sitten kasteltiin, etteivät kuivuneet liian nopeasti.

”Jos tiilet kuivuvat liian nopeasti, niistä tulee hauraita”, sanottiin ohjeissa, jotka tulivat rakennuspiirustusten yhteydessä. Ne oli laatinut Itä-Karjalan Maanviljelysseuran Rakennustoimisto Sortavalassa vuonna 1936. Tekemistä siis riitti lehmien ajon ja hakemisen lisäksi, sillä ne olivat jokapäiväisiä töitä. Mutta koskaan ei ollut niin kiirettä, etteikö uima- ja onkireissuja olisi joukkoon mahtunut.

Syksyn riemuja

Kesä meni, tuli syksy, koulut alkoivat ja päästiin normaaliin elämänrytmiin kouluiässä olevien nuorten osalta. Minulle alkoi viimeistä edellinen kouluvuosi. Kesän mentyä syksy toi tullessaan taas erilaiset harrastusmahdollisuudet kuten jäällä liikkumisen. Meidän kylässä ei ollut mitään suurempaa vesistöä, jonka jäällä olisi voinut luistella.

Se pulma poistui sillä, että tyydyttiin meidän kotihaassa olevaan laajaan mutahautaan, jossa ei ollut kovin suurta hukkumisvaaraakaan, sillä sen syvyys oli vain noin puoli metriä. Jos jää petti, niin jalat ylettivät pohjaan. Sellaistakin joskus sattui, ainakin minulle itselleni. Se jos mikä harmitti kamalasti, sillä sille alueelle ei tullut kunnon sileää jäätä koko syksynä. Sileää jäätä olisi myöhemmin siinä tarvittu.

Tuo hauta-alue oli aika laaja, ehkä noin 60-70 metriä pitkä ja leveyttä puolet siitä. Tosin siinä oli muutama pikku saari, mutta luiseltua se ei haitannut. Nykyisiä jääkiekkopoleja siinä ei olisi kuitenkaan voinut pelata. Eikä silloin edes tunnettu koko pelejä, mutta napakelkka siellä oli, ja sillä sai mitä parhainta kyytiä.

Mielipide

Satojen vuosien karjalaiset

Onpa tästä ainakin se suuri etu, että kerrankin syntyy keskustelua Karjalan historian oleellisista tapahtumista, joista kokeukseni mukaan tiedetään valitettavan vähän. Lisäksi takana on pelko, että “tuhansien vuosien” rennolla käyttämisellä annetaan venäläisille mahdollisuus naureskella meille, mutta “sadat vuodet” purisi yleisessä oikeellisuudessaan tehokkaammin. Eikä sekään ole epämääräisyydessään kovin tehokasta, sillä Karjalan palauttamisen vaikutusvoimaisiin perusteluihin kuuluvat ihan muut argumentit, esimerkiksi hyökäys.

Vepsä-suku ns. kantasukuna on erinomainen esimerkki ihan oikeasta muinaiskarjalaissuvusta, joita valitettavasti vain on harvassa. Otetaan ääriesimerkki toiseen suuntaan: Kurkijoelle muuttaa 1900-luvulla, sanotaan rautatievirkailija muualta Suomesta vaikkapa Porista ja asettuu asumaan Kurkijoelle. Tällöin hänen ja hänen sukunsa paluuvaatimusta Karjalaan ei voida perustella tuhansien vuosien Kurkijoella asumisella, ei edes satojen.

Teoretisoin myös kirjoituksessani Tverin karjalaisen “oikeudesta” vanhaan kotiseutuunsa, sillä hehän olivat paikalla aikaisemmin ja jopa lähes “tuhansia” vuosia. “Tuhansien” vuosien käyttämisellä oikeutetaan Tverin karjalaiset paluumuuttoon Karjalaan paremmin kuin “vain satavu-

tiset” suomenkarjalaiset.

Miksikö nimitykset suomen-, tverin- ja muinaiskarjalainen? Yleisnimi karjalainen vaatii useasti erotte-
lua, koska karjalaisia on mahdollottoman monta sorttia, on itä-, laatokan-, viipurin-, raja- ja tihvinän- jne jne -karjalaisia. Eli joku erotus on paikallaan. Yleisesti voi kysyä, milloin esimerkiksi savolaisesta tulee helsinkiläinen, kun muuttaa asuntoa Savosta Helsinkiin. Nämä -laisuudet ovatkin useimmiten pelkästään henkilökohtaisia tunnuseikkoja tai propagandaa. Kuuluisa esimerkki: irlantilaisperäinen amerikkalaispresidentti Kennedy vieraili ensimmäistä kertaa eläissään Berliinissä, halusi ilmaista tukensa Länsi-Berliinille ja huusi puheessaan: “Olen berliiniläinen!” Ja hän sai valtavat suosionosoitukset.

Mauri Rastas

Nikolain-pilkki Vaapukkarannassa

Kalakurjet kokoontuivat viime sunnuntaina 27.2. Nikolain-pilkin merkeissä Pyhäjärven Vaapukkarantaan. Sää oli aurinkoinen. Pilkkiäjät saalistivat yhteensä 10,971 kiloa kalaa. Kiertopalkinnon voitti Simo Kaunisto 1 820 gramman saaliillaan.

Suurimman kalan kiertopalkinto meni Martti Revon hyllylle. Hän pilkki 161 gramman painoisen ahvenen. Kiiskikilpailun voitti Toivo Hyvönen, jolle kertyi

peräti 15 kiiskiä. Saamattomien kesken arvottiin kolme palkintoa, jotka kolahtivat Rauno Piipariselle, Pekka Keloniemelle ja Pekka Riikoselle.

Tulokset:

1. Simo Kaunisto	1 820 g
2. Jouko Mäki	1 328 g
3. Seppo Kemppinen	1 304 g
4. Toivo Hyvönen	1 168 g
5. Saini Repo	960 g
6. Hannu Kurttila	776 g
7. Pentti Kemppinen	661 g
8. Martti Repo	473 g
9. Teuvo Heinonen	378 g
10. Teuvo Ahokas	307 g
11. Marjatta Poskiparta	292 g
12. Marja-Liisa Rae	242 g
13. Terttu Veijalainen	235 g
14. Antti Kurttila	227 g

Pertti Inkinen Nikolain-pilkillä Pyhäjärven Vaapukkarannassa.

15. Pertti Inkinen	193 g
16. Lauri Veijalainen	149 g
17. Aune Hyvönen	122 g
18. Veikko Koho	119 g
19. Aaro Kojo	114 g
20. Martti Meskanen	103 g

Sää suosi pilkkijöitä viime sunnuntaina Pyhäjärvellä. Veikko Koho (vas.) nappasi kalaa 119 grammaa, mutta Pekka Keloniemi jäi tällä kertaa ilman saalista.

Muistat sie viel... Kaari-pyssy

Tavallisesti kaari-
pyssy oli poikien eräs mieluisimmista kapistuksista. Ovat-
han poikien leikit aina olleet vähän sotaisempia tyttöjen leikkeihin verrattuina. Kun meidän talossa ei ollut poikia, niin saimme me tytötkin omat kaari-
pyssymme.

Ainakin meillä päin Karjalassa oli paljon katajia, ja katajastahan se paras kaari-
pyssy tehtiin. Senhän sai taipumaan juuri sopivasti. Ei kuitenkaan se meidän tyttöjen voimin suostunut oikeaan asentoon taipumaan. Niinpä isä tai mummo sen sitten meille teki. Nuolia me sitten vuolla jynkerrettiin itsekin, ja siinä isosisko olikin vallan taitava. Sen ampumisen kanssa vaan tahtoi olla niin ja näin. Nuolet lentelivät minne sattuivat, mutta sinnikkäästi sitä silloin jaksettiin opetella.

Yhden metsästysreissun muistan sotien väliltä. Se tehtiin naapurin Pertti-pojan kanssa. Hänellä olikin tosi komea kaari-
pyssy paljon pienempään omaani verrattuna.

Kerran kuitenkin päätettiin yhdessä lähteä metsäs-

tämään. Sitä en muista, so-
vittiinko siitä, mitä oikein jahdataan, mutta Tutin met-
sään lähdettiin pyssyt olalla. Hiivittiin kuin parhaatkin inkkarit, kun metsässä joku risahti. Silloin tämä tyttö pinkaisi niin paljon kuin kintuista lähti enkä pysähtynyt ennen kuin Suokantaan menevällä tiellä.

Pertti tulla laahatti perässä ja hoki: ”Mikä siul tul, mikä siul tul?” Sain sanottua: ”Desantti.” Eihän siellä tietystikään mitään desanttia ollut. Olin kuitenkin aikuisten puheista päässyt siihen käsitykseen, että niitähän vilisi lähimetsissäkin. ”Oot sie kansa yks höperö”, kuului vain naapurin pojan suusta. Sellaisia sotaurhoja sitä silloin oltiin.

Väinö Linnan Tuntemattomassa sotilaassa oli mukana myös eräs kaari-
pyssysankari. Sotamies Honkajoki-
khan se siellä kaari-
pyssyneen oli lähtenyt vastapuolen kauhuksi. Tarpeenhan ne ovat aikanaan olleet kaari-
pyssytkin.

Terttu Ketola

Pikku purtavaa

Kotiseutu-
matkailun edis-
tämiseksi paikallinen Kurkijoen kyläneuvosto oli saanut vihjeen viitoittaa eri kohteita suomen-
kielisillä viitoilla. Mutta
kuinkas kävikään? Rus-
kipojalla kirjaimet hyp-
pelivät väärään järjes-
tykseen. Mitä katsomisen
arvoisia kurkijokelaisia
kohteita löydät järjeste-
lemällä kirjaimet uudelleen?

1. Mätikuuhu
2. Mikäkäsin
3. Ottopil
4. Kasväänmaa
5. Parsiirako
6. Tovvin Rehu

Oikeat vastaukset ensi viikon Kurkijokelaisessa.

Viime numeron (25.2.2005) Pikku purtavaa –palstan käyntikoh-
teet olivat 1. Maamies-
opisto, 2. Taariinlampi, 3. Maasilta, 4. Sorjon ase-
ma, 5. Uitonsalmi.

Pekka viipyi tunnin kauemmin hiihtokilpailuissa kuin muut. Kun Pekka tuli maaliin, opettaja kysyi: ”Eikös Pekka pidä hiihtämisestä?” ”Totta kai, en-
hän minä muuten siellä olisi näin kauan viihty-
nyt.”

....

Helmikuulla

Oi kohtele hellästi helmikuu
myös vanhaa vaeltajaa.
Suo joskus iloonkin taipua suun.
Ei aina surua, kipua valittavaa.

Suo joskus lämmöllä auringon
paistaa,
tuo hangelle hohtavat kristallit.
Suo mieluosiota kaikkien
maistaa,
pois pyyhi kaamoksen
kyyneleet.

A. K.

Lahjana saatu

Elämä tämä, lahjaksi annettu mulle,
ymmärränpököhän oikein arvon sen?
Elämänantaj, kiitoksen nöyrän sulle,
tuon tästä lahjasta mielin kiittollisin.

Polkuni tää, jonka kulkeakseni annoit,
ei ollut se mutkaton, mäetön, sileäkään.
Kuitenkin huoliain, murheitain kanssani kannoit,
vaikka ne kuuluvat jokaisen elämään.

Soit ilon, onnenkin valoisat päivät,
silloin mä huolia yhtään muistanut en.
Kaikki nuo tummien pilvien utuiset häivät
unohdin, elinhän, olinhan onnellinen!

Terttu Ketola

Eskon puumerkki

Miesten vuoro kiikuttaa kukkia!

Naiset ostavat suurimman osan kotitalouksien käyttämistä kukista, olivatpa ne sitten kotiin tai lahjaksi. Vuodessa on kuitenkin kaksi erityisesti naisille omistettua päivää, jolloin varsinkin miesten kannattaisi kiillottaa kilpeään ja kipittää kukkien hankintaan.

Äitienvuorokukki on juhlinnan kohteena on vain osa naisista, mutta kansainvälisenä naistenpäivänä 8. maaliskuuta on tilaisuus antaa kukkia kaikille muillekin naisille ja naisenaluille. Ja kukilla tekee aina vaikutuksen!

Naistenpäivän historia palautuu lähes 150 vuoden taakse vuoteen 1957, jolloin sada työläisnaiset osoittivat New Yorkissa mieltään parempien työolojen ja korkeampien palkkojen puolesta. Vuonna 1892 Kööpenhaminassa päätettiin tämän tapahtuman kunniaksi nimetä päivä kan-

sainväliseksi naistenpäiväksi. Maailmanlaajuisesti päivää alettiin viettää YK:n kansainvälisenä naisten vuonna 1975. Päivä on ollut erityisen suosittu Itä-Euroopan maissa sekä USA:ssa ja Italiassa. Esi-merkiksi Venäjällä kukkia on jaossa kaiken ikäisille naisille niin työssä, kotona kuin kadullakin. Pitkävartiset suurikukkaiset ruusut ovat siellä suuressa suosiossa, mutta meillä käyte-

tään paljon kimppuja ja ruukkukukkia.

Nyt 31. kertaa vietettävä naistenpäivä osuu meillä parhaaseen sipulikkukase-sonkiin, joten lahjapukettiin päätyy varmasti niin tulppaaneita kuin narsissejakin, ruukussa tai leikkokukkina. Jos sopivaa lajia on vaikea päättää, kannattaa valita iloinen kirjava sekakimppu, jossa on useampaa sorttia. Lähes laji kuin laji sopii yhteen muiden kanssa, mutta leikkonarsis- si viihtyvät parhaiten keskenään. Ne erittävät maljakkoveteen limamaista ainetta, josta muut leikkokukat eivät oikein pidä.

Terävällä veitsellä varren alapäähän viilletty leikkauspinta varmistaa leikkokukkien vedenimemisky- vyn. Virkiste säilyttää leikkokukkakimppun huippu- kunnossa, sillä siinä on sekä bakteerien kasvua estäviä että kukkia ravitsevia aineita. Virkisteellä terä- tettyä maljakkovettä ei tarvitse vaihtaa, kunhan maljakkoon lisätään uutta virkiste- vettä tarpeen mukaan.

Kaupapuutarhaliitto ry

Kaupankäyntiä Kurkijoella tänään

Lopotissa paikalliseen elintarvikemyymälään koikkelehti maanantaina Jänis Vemmelsääri ja loikki ympäri myymälää. Myymälänhoitaja kumartui tiskin ylitse ja kysyi kohteli- aasti riukusääreltä: ”Mitäs saisi olla?”

- Kaalia, kaaliahan minä kaipaisin.

- Ei ole kaalia. Kaali on loppu eikä tiedä, milloin saadaan lisää.

Koitti tiistai, ja kun myymälä avattiin, taas tuo risti- huuli könkkäsi sisään. Myymälänhoitaja taas kysymään: ”Mitäs saisi olla?”

- Kaalia. Kaalia ravin- noksi tyhjään vatsaa, vaika hapankaalia.

- Ei ole kaalia.

Tuli keskiviikko ja taas sama kuvio ja samat kysy- mykset, mutta myymälän- hoitajan vastaukseen oli tullut breshnevilaistä jä-

mäkkyyttä: ”Jos vielä huo- misaamuna tulet kysymään kaalia, naulaan Sinut kor- vistasi tuohon myymälän takaseinään kiinni.” Jänis koikkelehti pois myymäläs- tä.

Koitti torstaiaamu, ja myymälän ovi avautui va- rovasti vain vähän raolleen, kun Jänis pisti päätään oven raosta. Myymälänhoitaja karjaisi: ”No, mitä nyt saisi olla?”

- Onks rautanauvoja?

- Ei ole, jolki polki. (Mene hemmetin kuuseen.)

- No, onkos kaalia sit- ten?

ONKS
TIETOO
VASTAUKSET

1. Fiskars
2. krookuksesta
3. 32
4. 1400-luvulla
5. vuodesta 1944
6. Aleksis Kiven Seitsemän veljestä
7. vuonna 1908
8. 186 euroa vuodessa
9. vuonna 1972
10. 3 900

Erikoishammasteknikko
MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäätt Loimaan Aluesairaala

LAATUA
EDULLISUUTTA
AMMATTILAISelta

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/ kivi-istutustyöt
- Sormuksien valmistus
- Ja nyt myös lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIIKE
Juhani Lankinen Ky

Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintalosta vastapäätt)

Muistathan ilmoittajamme!

Asianajajia

ASIANAJAJA on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvo- vat Asianajajaliitto ja oikeus- kansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeus- turva-asioita.

Asianajotoimisto
HEIKKI RANTANEN
Varatuomari
Julkisen kaupanvähvistaja
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto
JARI HEIKMAN OY
Asianajaja,
varatuomari Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
oik.yo Tiina Tähtinen
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Teen kylvöurakointia
Great Plains -koneella
Loimaan ympäristössä.

Haluan
vuokrata
peltoa.

Timo Rouhiainen, puh. 041-438 2989
agro@propax.fi www.suorakylvo.net

KOULULUOKAT / SEURAT

Ansaikaa 700 €

Myymällä ilman riskiä helposti myytäviä tuotteitamme!
Ilmainen rahti ja palautusoikeus!
Soittakaa **010 - 850 47 90**

MUSIIKKIVÄEN
PALVELUPAIKKA

LOIMAAN
MUSIIKKI

Puh. 7622 950,
Oikokatu 3
Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU

Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

HAUTAKIVET

Vuodesta 1921
luotettavaa ja yksilöllistä palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Tilaa nyt

itsellesi – tai ystävällesi lahja, joka muistetaan!

Palauta allaoleva kuponki kirjjekuoressa osoitteella:
Kurkijokelainen
Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni

☐ Lahjaksi

☐ Olen kestotilaaja ja tilaan lehden jälki-
polville 1. vuodeksi tarjoushintaan 30 euroa

☐ Osoitteenmuutos

☐ Peruutus

Lehden saaja (tai vanha osoite):
Nimi: _____
Lähiosoite: _____
Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja (tai uusi osoite):
Nimi: _____
Lähiosoite: _____
Postinro ja -toimip.: _____

Päiväys ja
allekirjoitus: _____

Tarjoukset voimassa: perjantai – lauantai 4.-5.3.2005

Enemmän valinnanvaraa arkeen ja juhlaan!

Atria Naudan
Paistijauheliha
400 g (4,98 kg)
1,99 rasia

Valio Arkijuusto
n. 1,2 kg
4,99 kg

Hartwall Jaffa Appelsiini
2-pack 2 x 1,5 l (0,73 l)
Sisältö 2,19 Pantit 0,80
2,99

Hunajamarinoidut
broilerin filepihvit
560 g (8,84 kg)
4,95 rasia

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa
Sinun makuusi

VAIN PERJANTAINA 4.3.
ALKAEN KLO 10.00
POSSUPÄIVÄ
TUORETTA, LAADUKASTA SUOMALAISTA
POSSUA PALVELUTISKILTÄ
LAPA TAI ETUSELKÄ 2,49 kg
Tuore KUHAFILE 14,90 kg
Ranskan Colden
Delicious **OMENA 1,39** kg
LAUANTAI ON LASTEN!
Talo täynnä tapahtumia klo 11.00 alk.

762 2062

040-765 7028

Näillä muotia
Loimar

762 4432

763 2150

762 1413

76368520

SPAR